

DE REFORMATIE

Weekblad tot ontwikkeling van het Gereformeerde leven

Onder redactie van Prof. Dr. F. J. J. Buijendijk, Dr. K. Dijk, Dr. V. Hepp en Dr. B. Wielenga

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; J. van Andel, 's-Gravenhage; N. Baas, Amsterdam; Prof. Dr. H. Bavinck, Amsterdam; Dr. Henry Beels, Grand Rapids, Mich., N.-A.; Dr. Joh. C. Breen, Amsterdam; Prof. Dr. F. W. Groshede, Amsterdam; Dr. W. G. Harrenstein, Medan; Prof. Dr. T. Hoekstra, Kampen; Dr. G. Keizer, Tiel; Dr. B. A. Knoppers, Almelo; Dr. J. G. Kunst, Arnhem; Dr. H. W. Laman, Assen; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Prof. Dr. S. O. Los, Voorburg; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; Dr. J. C. de Moor, Amsterdam; Prof. Dr. J. Ridderbos, Kampen; Dr. J. C. Rullmann, Utrecht; Dr. K. Schilder, Gorinchem; J. Schouten, Rotterdam; Dr. W. J. A. Schouten, Kampen; Dr. J. Thijss, Meppel; Dr. H. W. van der Vaart Smit, 's-Graveland; Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Oostkapelle; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Anna Jacoba-Polder; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Dr. V. HEPP, Paul Krugerstraat 55, Watergraafsmeer.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.

Abonnement: f 1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 (voor Amerika 3 Dollar) per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. Reclames: 75 ct. per regel.

INHOUD: Een merkwaardige oratie. — Uit de Schrift: Wiens uitgangen zijn vanouds (Micha 5: 1b). — Kerkelijk Leven: De gezamenkwestie ter Synode. — Uit het Politiek en Sociale Leven: De plaats van den middenstand in het maatschappelijk leven IV. — Zending en Evangelisatie: De Acta Synodi. — Literatuur en Kunst: Moderne Letterkunde en Chr. Opvoeding XII. — Uit de Buitenlandse Kerken: De organisatie van de Dutch Reformed. — Perschoon. — Boekbespreking. — Vragenbus. — Kerknieuws.

EEN MERKWAARDIGE ORATIE.

Dr. J. A. Honing, Erfelijkheidsleer zonder Evolutietheorieën. Rede, uitgesproken bij de aanvaarding van het hoogleeraarsambt aan de Landbouwhoogeschool te Wageningen, 23 November 1920.

De evolutietheorie heeft de laatste eeuw op het terrein der natuurwetenschappen een belangrijke rol gespeeld. Zij tracht de veelheid der levensvormen te verklaren door deze te beschouwen als het resultaat van een geleidelijke ontwikkeling. Alle soorten in de planten- en dierenwereld zouden ontstaan zijn door de ontwikkeling uit één eerste levende cel en deze ontwikkeling zou beheerscht moeten worden door kouter mechanische invloeden.

De evolutie werd oorspronkelijk opgesteld als een werkhypothese, een onderstelling, die voorlopig werd gemaakt; maar die nader getoetst zou worden aan de resultaten van het onderzoek. Als zoodanig heeft zij ook haar vruchten afgeworpen. Zij heeft het onderzoek in nieuwe banen geleid. De eigenschappen en kenmerken der verschillende soorten werden met zorg onderzocht. Alle planten en alle diersoorten werden in een logisch systeem gerangschikt. De doelmatigheid der organen werd bestudeerd. De erfelijkheid van eigenschappen werd in studie genomen. De ontwikkelingsstadia van het embryo (de ongeboren vrucht), waarin men den sleutel der evolutie meende te ontdekken, werden nauwkeurig onderzocht.

Langzamerhand werd echter de evolutie tot een vooropgezette meening, een dogma, dat betekenis kreeg voor elk terrein van het leven. De evolutieleer werd tot een nieuw geloof, dat zich lijnrecht stelde tegenover het Christelijk geloof en dat er, helaas! ook in geslaagd is velen af te trekken van de belijdenis der vaderen.

Van de natuurwetenschap heette het, dat zij de evolutie zou bewijzen. Maar deze heeft hierin gefaald. Een direct bewijs kon niet worden geleverd, omdat men nooit de eene soort in de andere zag overgaan, en de indirecte bewijzen, die door sommigen gegeven werden, bleken verre van overtuigend te zijn. Men moest er zich toe bepalen theorieën op te stellen, die de evolutie aannemelijk zouden maken en die moesten aangeven, op welke wijze men zich de niet waargenomen ontwikkeling kon voorstellen. Hiervan zijn er een tweetal ook in ons land algemeen bekend geworden: de selectietheorie van Darwin en de mutatiethorie van De Vries.

Darwin meent, dat de soorten ontstaan zijn door natuurlijke teeltkeus. In den strijd om het bestaan zouden die individuen, die in een bevoorrechte positie verkeerden, b.v. de vlugste of de sterkste, overleven en zoo zou er geleidelijk na duizenden jaren een nieuwe soort met eigen kenmerken kunnen ontstaan. Maar tegen deze selectietheorie zijn zulke groote en voor de hand liggende bezwaren in te brengen, dat zij ook in het kamp der evolutionisten geen aanhangers meer vindt.

De mutatiethorie van De Vries meent, dat er nieuwe soorten zouden ontstaan door een plotselinge sprongvariatie. Deze theorie berust op een waarneming van Prof. De Vries, die op een veld, bezaaid met Teunisbloemen eenige nieuwe vormen vond, die hun afwijkende kenmerken na uitzaaiing in de volgende generatie behielden. Van Christelijke zijde heeft men er destijds terstond op gewezen, dat we hier vermoedelijk te doen hebben met een optreden van nieuwe rassen binnen de oude soort, zooals we toch ook een groot aantal menschenrassen kennen, die alle van Adam en Eva afstammen.

Maar tevens heeft men betoogd, dat het met alle logica in strijd is om op deze ééne waargenomen mutatie (plotselinge verandering) bij de Teunisbloem een evolutieleer te bouwen, die reikt van de eerste levende cel tot het hoogst ontwikkelde dier of den mensch. Het is wel eenigszins pijnlijk, wanneer we zien, dat groote natuuronderzoekers, zooals Darwin en De Vries, bij het trekken van conclusies uit hun waarnemingen, fouten maken, die zelfs een leek kan aanwijzen; maar we mogen ze daarom toch niet verzwijgen.

De Christelijke apologeten hebben dan ook als regel een vernietigend oordeel geveld over evolutietheorieën, zooals die door Darwin, De Vries en hunne volgelingen, zijn gepropageerd en zij hebben betoogd, dat de natuurwetenschap tot dusver geen enkel steekhoudend argument heeft kunnen inbrengen tegen de oude opvatting, die uit het Bijbelverhaal afleidt, dat God de soorten geschapen heeft.

Dat hetzelfde oordeel ook wordt uitgesproken door vakmannen, blijft nog steeds uitzondering en daarom achten we het wel de moeite waard in ons blad de aandacht te vestigen op de inaugurele rede, waarmede Prof. Honing het hoogleeraarsambt heeft aanvaard te Wageningen. Of is het niet merkwaardig, wanneer we deze uitspraak hooren bevestigen, dat „van het ontstaan van nieuwe vormen in de natuur vrijwel niets met zekerheid bekend is“ (bl. 4). En is het niet een geheel nieuw geluid, indien even verder door dezen hooggeleerde betoogd wordt: „En daar het bewijs, dat de soorten niet geschapen zijn, niet gemakkelijk geleverd zal worden, zal de verklaring van het „mysterie der mysteries“ in Genesis I zeker nog lang voor velen meer dan enkel historische betekenis hebben“.

Prof. Honing is hoogleeraar in de erfelijkheidsleer. Deze wetenschap onderzoekt volgens welke wetten de eigenschappen van ouders en grootouders, in de planten- en dierenwereld, op hunne afstammelingen overgaan. Deze tak der natuurwetenschap heeft de laatste halve eeuw groote vorderingen gemaakt. Maar zij stond geheel in dienst van de evolutieleer. Dit vindt Prof. Honing verkeerd. Het belemmerde de erfelijkheidsleer in haar ontwikkeling en het is ook niet te verdedigen, dat men, zoodra men iets meende gevonden te hebben, dit ging uitbuiten om de ontwikkelingsleer te bewijzen. Prof. Honing zegt daarom, dat hij „geen bezwaar zou maken, indien de erfelijkheidsbiologen de evolutie voorlopig maar aan de filosofen overlieten“ (bl. 13). Ook meent hij, „dat de physioloog De Vries vele malen grooter is dan de advocaat van de mutatiethorie“ (bl. 15).

Tot dit oordeel over de ontwikkelingsleer komt Honing na een bespreking van de vier voornaamste evolutietheorieën, die van Lamarck, Darwin, De Vries en Lotsy.

Lamarck schrijft aan alle levende wezens een aangeboren neiging toe om volmaakter te worden. Hij wijst er op, dat bij mensch en dier de organen in sterkte toenemen, naarmate zij meer gebruikt worden. Zoo zullen de vingerspijeren van een pianist zich sterk ontwikkelen. Lamarck meent, dat deze verworven eigenschappen erfelijk zijn en dat dus b.v. ook de kinderen van een pianist bijzondere vingerspijeren hebben. Op deze wijze zouden nieuwe soorten ontstaan. Maar men is er nooit in geslaagd eenig bewijs aan te voeren voor deze erfelijkheid en daarmede valt de theorie.

Daarna wordt de selectietheorie van Darwin, waarop we boven reeds wezen, besproken. Honing meent, dat er wel een zekere selectie bestaat; maar alleen binnen de grenzen der soort. Hij geeft dan een aardig voorbeeld, dat gunstig afsteekt bij de giraffenhalsen-voorbeelden, die men anders gewoonlijk vermeld vindt. In Indië werkte de automobiel als selecteerende factor tegenover kippen en honden. Aanvankelijk werden er veel van deze dieren overreden; maar na eenigen tijd kwam dit maar zelden meer voor, omdat de domste dieren waren „wegge-selecteerd“. Zoo kan de selectie de in eenig opzicht

minderwaardige individuen doen verdwijnen; maar zij is niet in staat iets nieuws te maken, of een nieuwe soort te vormen.

Ook het geheim der mutatie van de Teunisbloem is door het nieuwere onderzoek ontsluit, terwijl ook duidelijk is geworden, waarop men alleen bij deze bloem (en nog een paar andere planten) mutatie heeft kunnen ontdekken. Het is gebleken, dat de Teunisbloem een z.g. dubbel-individu is. Men kan haar beschouwen als een bastaard van twee soorten, die ieder niet in zuiveren toestand bestaan kunnen, en de splitsing in nieuwe vormen, die De Vries waarnaam, heeft dan ook geheel volgens de erfelijkheidswetten plaats. Daarmede is de mutatiethorie vervallen.

Van de theorie van Lotsy, die het ontstaan van nieuwe soorten alleen uit kruising van bestaande wil verklaren, toont Honing aan, dat zij met zichzelf in tegenspraak komt.

Het standpunt van Prof. Honing komt ongeveer hier op neer: Men is er, ondanks alle moeite, niet in geslaagd ook maar eenig bewijs aan te voeren voor de evolutieleer. Indien er een ontwikkeling van de eene soort naar de andere heeft plaats gehad of nog plaats grijpt, dan onttrekt deze zich toch geheel aan ons proefondervindelijk onderzoek en kunnen we er in de natuurwetenschap geen rekening mede houden. Dit oordeel willen we gaarne onderschrijven.

Het zijn vooral de beoefenaars der erfelijkheidsleer van wie men had verwacht en gehoopt, dat zij de ontwikkelingsleer met bewijzen zouden staven. Uit de rede van Prof. Honing blijkt, dat het juist deze geleerden zijn, die voor de eens zoo hoog geroemde evolutietheorie een graf delven. Het is van belang hierop te wijzen, omdat men in z.g. populair-wetenschappelijke boeken nog weleens verkondigd ziet, dat de evolutiehypothese door de uitkomsten van het natuurwetenschappelijk onderzoek bewezen zou zijn. Integendeel. Van de evolutieleer, waarvan men eens zulke hooge verwachtingen koesterde, is na een eeuw niet veel meer overgebleven; maar ongeschokt staat nog de afoude belijdenis, dat God Almachtig hemel en aarde geschapen heeft en deze met alle schepselen, gelijk als met Zijne hand, onderhoudt.

W. J. A. SCHOUTEN.

UIT DE SCHRIFT.

Wiens uitgangen zijn van ouds.

(Kerstmis).

Wiens uitgangen zijn van ouds,
van de dagen der eeuwigheid.
Micha 5: 1b.

Eindelijk bij de kribbe!

Een maand lang zijn onze gedachten onderweg geweest, in de wijde wereld der Schriften, om het pad te vinden, dat naar Bethlehem leidt, om te gaan door de poort die het Woord Gods in de Davidsstad opent.

Eerst Advent! Om er te komen! Bij Hem, in wien al de volheid en godheid lichamenlijk woont, het vleeschgeworden Woord, de vervulde belofte, den Silo, den Wensch der heidenen.

Wij zijn begonnen in het verloren paradijs, waar door het donker gebladerde een troostende belofte Gods ruischte, en nu eindigen wij bij den geboren Koning, den Christus Gods, in wien de belofte schoone werkelijkheid werd, achter wiens kribbe het herwonnen paradijs in gouden heerlijkheid wenkt.

Maar juist nu wij aanbeddend knielen bij het Kindeke in doeken gewonden, en als de herders zien het Woord dat ons verkondigd is, juist nu moeten wij ons bezinnen, waarom wij alleen langs dezen weg, der innerlijke voorbereiding, door het Woord des Heeren, hier konden komen.

Hier schuilt een groot geestelijk belang, dat